

Borosné Radinovics Mónika
Boros Norbert

MK-6266

*Gazdasági alapismeretek –
Háztartásoktól a világpiacig*

Tantervi ajánlás

Gazdálkodás és menedzsment ágazat

Műszaki Könyvkiadó

Gazdálkodási és vállalkozási ismeretek tanulási terület

9. évfolyamon 3 óra/hét

10. évfolyamon 6 óra/hét

A tanulási terület tananyagelemei

A gazdaság szereplői, működése | 48 óra (9. évfolyam)

Szükségletek fogalma, csoportosítása

A javak fogalma, csoportosítása

A gazdasági körfolyamat

- Termelés (termelési tényezők, újratermelés)
- Elosztás (jövedelmek)
- Fogyasztás (termelőfogyasztás, végső fogyasztás)
- Csere

A gazdaság szereplői

- Háztartási szektor
- Vállalati szektor
- Állami szektor
- Külföld

Gazdasági folyamatok (reálfolyamatok, jövedelmi folyamatok)

A piac fogalma, fajtái kategóriái

- Piac fogalma, fajtái
- Kereslet, kínálat, ár
- Piaci formák (tökéletes verseny, monopólium, oligopólium)

Háztartások | 60 óra (9. évfolyam)

A háztartás fogalma, szereplői, működése

- Munkamegosztás a háztartásban
- Időgazdálkodás a háztartásban

A háztartás, mint fogyasztó

- Fogyasztói döntést befolyásoló tényezők
- Tudatos fogyasztói magatartás
- Fogyasztóvédelem

Háztartás a statisztika tükrében

- Statisztikai adat, sokaság, ismérv, sor, táblázat – gyakorló feladatok a háztartás témaköréhez kapcsolódóan
- Statisztikai adatok összehasonlítása, ábrázolása – gyakorló feladatok a háztartás témaköréhez kapcsolódóan
- Középértékek – gyakorló feladatok a háztartás témaköréhez kapcsolódóan
- Viszonyszámok – gyakorló feladatok a háztartás témaköréhez kapcsolódóan

A háztartás és az állam kapcsolata

- Miért kell a háztartásnak adózni?
- A háztartás részére juttatott állami transferek
- A háztartás által fizetendő adók, adójellegű kiadások
- Egyszerűbb számolási feladatok megoldása (SZJA, bruttó bér, nettó bér, gépjárműadó)

A háztartás pénzügyi döntései

- A háztartás költségvetése (bevételek, kiadások)
- Megtakarítás vagy hitel?
- A háztartás és a bankrendszer kapcsolata
- Legjellemzőbb banki szolgáltatások (E-banking szolgáltatások fogalma, lehetőségei) a háztartás szempontjából

Vállalkozások | 132 óra (10. évfolyam)

A vállalkozás fogalma, gazdasági környezete

- Vállalat, üzleti vállalkozások csoportosítása
- A vállalkozások mikro- és makrokörnyezete

Vállalkozási formák, vállalkozások alapítása

- Vállalkozások alapítása, működtetése, megszüntetése
- Gazdasági társaságok főbb jellemzői (kkt., bt., kft., rt.)
- Egyéni vállalkozás létrehozása, jellemzői

A vállalkozás marketingtevékenysége

- A marketing szerepe a vállalkozások életében: piacszegmentáció, célpiac, pozicionálás
- Marketing mix elemei

A vállalkozás vagyona

- Leltár fogalma, jellemzői
- Mérleg fogalma, jellemzői, mérlegfőcsoportok
- Eredménykimutatás fogalma, típusai, felépítése

A vállalkozás gazdálkodási folyamatai

- Beszerzési folyamat
- Termelési folyamat
- Értékesítési folyamat

A vállalkozás jövedelmezősége

- Bevétel, költségek, profit
- A vállalkozás gazdálkodásának eredménye, a nyereségre ható tényezők
- Az árak szerepe a gazdasági döntésekben
- Egyszerűbb jövedelmezőségi számolási feladatok

A vállalkozás és az állam kapcsolata

- Az állam szerepe a vállalkozások életében (fejlesztések támogatója, partner, tulajdonos, versenytárs, fogyasztó, szabályozó)
- A vállalkozás foglalkoztatáshoz kapcsolódó adókötelezettségei (szja, tbj, szociális hozzájárulási adó, egyszerűsített foglalkoztatás, béren kívüli juttatások rövid jellemzése, egyszerűbb számolási feladatok)
- A vállalkozás áfa fizetési kötelezettsége (áfa kulcsok, mentességek az áfa rendszerében, egyszerűbb számolási feladatok)
- A vállalkozás jövedelméhez kapcsolódó adók (szja, KATA, KIVA, társasági adó rövid jellemzése)
- Helyi adók (idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó rövid jellemzése)
- Egyéb adókötelezettségek (cégautóadó, gépjárműadó, jövedéki adó, környezetvédelmi termékdíj rövid ismertetése, egyszerűbb számolási feladatok)

A vállalkozás finanszírozási és pénzügyi lehetőségei

- A vállalkozás és a bankrendszer kapcsolata
- Legjellemzőbb banki szolgáltatások (E-banking szolgáltatások fogalma, lehetőségei) a vállalkozás szémszögéből
- Egyszerűbb hiteltörlesztési feladatok

Állam | 18 óra (10. évfolyam)

Az állam jogi szabályozó szerepe

- A jog lényege, fogalma, funkciói
- A jogforrás és a jogforrási hierarchia
- A jogviszony.
- A jogalkotás, a jogszabályok
- A jogszabályok érvényessége és hatályossága
- Tulajdonjog
- A tulajdon fogalma, tartalma, a tulajdonost megillető jogosultságok
- A birtoklás és birtokvédelem

- A használat és hasznok szedése
- A rendelkezés joga
- A tulajdonjog korlátozásai
- Kötelmi jog
- A szerződésekre vonatkozó közös szabályok: szerződéskötés
- A szerződés érvénytelensége, módosítása, megszűnése
- A szerződés teljesítése, a szerződés megszegése
- A szerződés megerősítése (foglalók, kötbér, jogvesztés kikötése, jótállás), biztosítékadás (kezesség, óvadék, zálogjog)
- A szerződések legfontosabb szabályai: adásvétel, bérlet, megbízás, vállalkozás, szállítás, fuvarozás

Bankrendszer a mai gazdaságban

Az államháztartás fogalma, alrendszerei

- Az állam gazdálkodása, az államháztartás rendszere

Az állam bevételei és kiadásai

- Az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerének kiemelt bevételei és kiadása

A nemzetgazdaság ágazati rendszere

- Nemzetgazdaság fogalma és ágazati rendszere
- A nemzetgazdaság teljesítménycategóriái és mérések, az egyes SNA mutatószámok közötti kapcsolatok
- A gazdasági egyensúly és egyensúlytalanság
- Az infláció fogalma és fajtái
- A munkaerőpiac működése

Külföld | 12 óra (10. évfolyam)

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok fontossága (export, import)

Nemzetközi pénzpiac (valuta, deviza)

Komplex esettanulmányok megoldása | 54 óra (10. évfolyam)